

MEDIS ... torsdagen den 3.februari

TVÅMINUTERS UPPGIFT ... FORMELLT SUBJEKT

I svenskan måste varje sats ha ett subjekt. inte säga "regnar", utan vi måste sätta ut det som formellt subjekt: "Det regnar" eller "Regnar det?". ... I vissa fall sätts ett formellt subjekt ut först i satsen när det egentliga subjektet innehåller ny information.

Formellt subjekt består av ordet **det**.

EXEMPEL: Det sitter en fågel i trädet.

"Det sitter en fågel i trädet" **har vi två subjekt**

En fågel är subjektet **som står för** betydelsen **och är** egentligt subjekt **medan** **det är där för satskonstruktionens skull och kallas för** formellt subjekt. **Man kan ta bort det och säga:** En fågel sitter i trädet.

Konstruktionen är vanlig vid verb som: sitter, ligger, står, finns

Exempel:

Det **satt tre damer i soffan.**

Det **snöar.**

Det **ligger en bok på bordet.**

Det **stod en man i dörren.**

Det **har legat ett gammalt torp här.**

Fanns det **inte några människor här?**

Du har två minuter för den här uppgiften

GREKISKA LÅNEORD

Det finns flera ord från grekiskan som du säkert använder ofta. Astma betyder till exempel "andnöd", diarré betyder "genomflytning", akne betyder "skum/dagg" och herpes betyder "kräldjur/orms".

Visste du även att ordet gymnasium kommer från det grekiska ordet gymnos som betyder "naken"? Under antiken tränade och tävlade man utan kläder, och gymnastik utövades i ett gymnasium. Ni ska nu få lära er mer om ord

som kommer från grekiskan och resonera om hur ett historiskt arv kan synas i dagens samhälle.

1. **Skola** kommer från grekiskans *scholê*. Det betyder egentligen 'fritid' eller 'sysslolöshet'. I det antika Grekland var det bara den som inte behövde arbeta hela tiden som kunde ägna sig åt studier och skolarbete.
2. I skolan arbetar **pedagogen**. Det kommer från det grekiska ordet *paidagôgo's*. Det var en beteckning på en slav som följde barnen mellan hemmet och skolan. I skolan bedrevs **didaktisk** verksamhet. Det kommer från det grekiska ordet *didachê*, som betyder undervisning.
3. **Teater** kommer från grekiskans *the'atron*. Det betecknade från början publiken på teatern. På den grekiska teatern uppträdde skådespelarna på en *orchê'stra* som betyder dansplats. Skådespelarna uppträdde framför ett skjul. Där klädde de om. Skjulet kallades *skênê*, vilket i svenskan blivit ordet "scen".
4. Det är många ord i svenskan som slutar på *-grafi*. Det går att översätta *-grafi* 'beskrivning' eller 'skrift' och ordet kommer från det grekiska verbet *gra'phô* som betyder 'skriva'. Exempel på ord där *-grafi* förekommer är till exempel **geografi** där förleden *gê* betyder 'jord'.
5. Det finns även många ord som avslutas med **-logi**. Det kommer av det grekiska ordet *lo'gos* som betyder 'tal', 'ord' eller 'tanke'. *-Logi* kan översättas med 'lära(n om)'. **Zoologi** är till exempel läran eller vetenskapen om djuren (grek. *zô'ion* 'djur').
6. Ändelsen **-tek** kommer av grekiskans *thê'kê* som betyder 'förvaringsplats'. *Bibliothê'kê* betydde liksom idag 'bibliotek' (av *bibli'on* 'bok'). Det grekiska ordet för lagerlokal (*apothê'kê*) har vi fått *apotek* från, men även orden **butik**, **boutique** och **bodega**.

Du får 10 min

Slangord från orten

Om du inte är uppväxt i förorten är det inte så konstigt om du inte förstår orten slang. Men då det finns över en miljon svenskar som pratar någon form av förortssvenska, så det kan vara en bra idé att lära sig några ord och uttryck.

Här nedan har du några av de vanligaste orden som används ofta av unga personer som pratar så kallad förortssvenska.

Aboow

Aboow betyder wow eller herregud. Det används som ett utropsord för att beskriva något som är sjukt eller helt otroligt. Aboow är alltså en motsvarighet till engelskans OMG (Oh my god).

Shuno

Shuno betyder kille eller snubbe. I orten kan man exempelvis höra “Vilken shuno” som betyder vilken snubbe! eller “Vem är den där shunon?” som på rikssvenska skulle bli “Vem är den där killen?”. Motsvarande ord för tjejer är Shuna.

Gitta

Gitta betyder sticka eller dra ifrån en plats. Någon som pratar förortssvenska skulle exempelvis kunna säga “Ska vi gitta eller?” vilket betyder ska vi dra härifrån? Detta är ett slangord från orten som används över hela landet. Man kan också säga gitt härifrån.

Gäris

Gäris betyder tjejer och motsvarar svenskans brudar. Det var i Stockholmsförorterna som ordet gäris började användas och sedan dess har det blivit populärt över hela landet.

Katt

Om någon från orten kallar dig för katt eller säger att du är kattig, så menar personen med största sannolikhet att du är riktigt snygg. Det är främst ett ord som används för att beskriva snygga tjejer.

Något som är intressant med detta slangord från förorten är att det ursprungligen är ett svenskt ord, som fått helt annan betydelse inom förortssvenskan. Som motsats till kattig kan man säga att någon är hundig.

Baelesh

Baelesh betyder att det är gratis. Något som man inte behöver betala för helt enkelt.

Para

Para betyder pengar på förortssvenska och är ett vanligt förekommande ord över hela landet. Man kan också säga flous eller cash.

Jalla

Jalla betyder skynda på Arabiska. De flesta svenskar känner nog till vad **jalla** betyder efter att filmen **Jalla Jalla** blev en succé i Sverige. Det är inte bara araber som använder ordet, utan det används dagligen i förorter runtom i landet.

Hajde

Hajde betyder kom igen eller skynda dig. Ordet kommer ursprungligen från bosniskan, men används frekvent av invandrarsvenskar från olika ursprung. **Hajde**, eller **ajde** kan jämföras med **jalla**.

Du får 10 min

SNABBA CASH av JENS LAPIDUS ... ett skrivexempel till, lite annorlunda svenska gemfört med vardagssvenska

... det ges och tas

... ..

Numero uno: tjafsa aldrig. I utvecklad form kunde han den på sina fem. Säg aldrig emot. Stirra aldrig tillbaka. Sitt alltid kvar. Gola aldrig. Slutligen, ta den alltid duktigt upp i prutten – utan att gnälla. Bildligt.

Livet sket på Jorge. Livet sög hästballe. Livet var tufft. Men Jorge var starkare än så – de skulle få se ...

Från SNABBA CASH – utdrag 1 av Jens Lapidus

Bengt somnade. Margareta väckte honom. De sa god natt. Gick upp till sig. JW satt ensam kvar. Förberedde sig mentalt. Snart skulle han gå upp till rummet. Hennes rum. Han zappade mellan kanalerna. Blev kvar vid MTV i fem minuter. En video med Snoop Doggy Dog visades. Rumpor skakade i takt till låten. Han stängde av. Hoppade över till

snurrfåtöljen. Snurrade ett varv. Han kände sig tom. Rädd. Men märkligt nog inte rastlös. Han släckte lamporna. Satte sig igen.

Från SNABBA CASH – utdrag 2 av Jens Lapidus

Träna prata!

6 olika dialoger ...

<https://www.youtube.com/watch?v=KXvFwOgCe9c>

- 1) Öppna länken och lyssna**
- 2) Skriv ned Din egen dialog. Använd fantasi.**

Du har 40 minuter för den här uppgiften.

PRONOMEN forts.

Ordet pronomen betyder ursprungligen "istället för namn".

"Pronomen" är ord man använder istället för namn (substantiv) i en mening.

Pojken – han, flickan – hon, eleverna – de, vädret – det, boken – den

OBS! Vi använder pronomen för att språket inte skall bli fullt av upprepningar.

Det finns olika slags pronomen:

- **Personliga pronomen**
- **Reflexiva pronomen**
- **Reciproka pronomen**
- **Possessiva pronomen**
- **Demonstrativa pronomen**
- **Determinativa pronomen**
- **Interrogativa pronomen**
- **Relativa pronomen**
- **Indefinita pronomen**

PRONOMEN: forts. nr.2

Öppna Solnalänken och gå ordentligt igenom den. Öppna alla länkar och titta på filmer. Ställ gärna frågor om Du har några funderingar! PLEASE

<https://solnasfim3kvall.blogspot.com/2019/02/sympathy-for-devil.html>

Du får 40 min för den här uppgiften

En film om pronomen från grammatikbolaget

Öppna länken

<https://urplay.se/program/170828-grammatikbolaget-vad-ar-pronomen>
och se filmen. PLEASE.

Du får 10 min

PRONOMEN ÖVNINGAR ... forts. nr. 3

Nu när Du är klar med inlärningsdelen går vi över till de praktiska övningarna. Form i Fokus är en mycket bra övningsbok. Du får öppna länken och genomföra alla uppgifter/övningar. Gör sidor 97 - 112

https://www.bokus.com/bok/9789174347067/form-i-fokus-b-ovningsbok-i-svensk-grammatik/?utm_source=Criteo&utm_medium=CPC&utm_campaign=Criteo_active&utm_term=1585331476

Till vänster har Du "PROVLÄS" Tryck på den, PLEASE

Du får 30 min för den här uppgiften

NYHETS – SIDAN ... Vecka 4

Öppna länken <https://www.youtube.com/watch?v=O6RHiJSCOf4>
lyssna och läs nyheter. PLEASE.

Du får 8 min

NYHETS – SIDAN ... Vecka 5

Öppna länken <https://www.youtube.com/watch?v=jvPaFrRBfdk>

Lyssna och läs nyheter. PLEASE

Du får 8 min

TAPPAT ... Victor Leksell

... du borde veta jag förstår

<https://www.youtube.com/watch?v=rVZ2alQgo5U>

**Det är nåt som vi tappat
Nåt jag inte _ _ _ _ _ nu
Säger först att du skrattar
Men den sekunden så går du
Sa _ _ _ _ _ bättre
Kan ändå inte _ _ dig
Leker du aldrig sett mig
Ändå _ _ _ _ _ du på mig**

**Du lever i din _ _ _ _ _ värld
Du svävar där bland moln
Och gömmer dina _ _ _ för mig nu
Men ge mig allting som du bär
Sluta gör det svårt
Bara låt det gå**

**För jag är _ _ _ , så _ _ _ _ _ dig nu
Så låt min själ få bära dig nu
Säg som det är
Om du ska _ _ _ _ _ mig nu**

**Det är nåt som vi tappat
Nåt jag inte förstår _ _
Säger först att du skrattar
Men den sekunden så går du
Sa du skulle bli bättre
Kan ändå inte nå dig
_ _ _ _ _ du aldrig sett mig
Men ändå skriker du på mig**

**Vet inte längre vem du är
Jag finner inga spår
Men jag kan inte nå dig nu
För jag _ _ _ _ _ dina lögner nu
Jag har sett varenda _ _ _
Du borde veta jag förstår**

För jag är här, så nära dig nu

Så låt min _ _ _ _ _ få bära dig nu
Säg som det är
Om du ska lämna mig nu

Det är nåt som vi tappat
Nåt jag inte förstår nu
Säger först att du _ _ _ _ _
Men den sekunden så går du
Sa du skulle bli bättre
Kan ändå inte nå dig
Leker du aldrig sett mig
Men ändå skriker du på mig

För jag är här, så nära dig nu
Så låt min själ få bära dig nu
Säg som det är
Om du ska lämna mig nu

Det är nåt som vi tappat
Nåt jag inte förstår nu
Säger först att du skrattar
Men den _ _ _ _ _ så går du
Sa du skulle bli bättre
Kan ändå inte nå dig
Leker du _ _ _ _ _ sett mig
Men ändå skriker du på mig

Varför _ _ _ _ _ du på mig nu? Woah

Fyll i luckorna medan Du lyssnar låten.

Du får 12 min för den här uppgiften.

Må väl

DJ

